

eF Tema del dia

Emergència social

Pàgines 2 a 4

PAQUET DE MESURES AL FINAL DE LA LEGISLATURA

El pla antipobresa de Mas és una suma de projectes existents

L'Executiu català anuncia 1.066 milions l'any 2015, 214 més que l'any passat

Inclou a la llista els 58,1 milions d'euros que costarà implantar la T-Mobilitat

TONI SUST
BARCELONA

El Govern català va aprovar ahir un pla d'acció contra la pobresa 2015-2016 que suposa per al primer d'aquests dos anys un augment considerable de la inversió de la Generalitat, entre tots els departaments, respecte del 2014: 214 milions d'euros més. De 852 milions en l'exercici anterior la xifra augmenta a 1.066 milions per a aquest any. És un 25% més, un increment significatiu, però és també escassament transparent i difícilment comprensible: ningú sabia explicar ahir amb detall a què es dedicaran aquests 214 milions de més. Augment general de les partides, van dir fonts de Benestar, sense entrar en més detalls. Sí que van abundar veus que alertaven que entre les partides n'hi ha algunes que no estan directament relacionades amb la pobresa o que ja estaven previstes i s'hi han sumat per engruixir la xifra.

Per exemple, per citar-ne un de gruixut, els 58,1 milions, pràcticament un quart de l'augment pressupostari, que s'invertiran a implantar la T-Mobilitat, i que s'inclouen a la llista d'actuacions destinades a combatre la pobresa. És el quart de l'augment de pressupost.

ELECCIONS D'AQUÍ TRES MESOS // En realitat, no és del tot just afirmar que l'increment és tan significatiu, en vista del que van denunciar ahir les entitats socials catalanes, agrupades a la Taula del Tercer Sector. La presidenta de la Taula, Àngels Guiteras, va qualificar el pressupost «d'insuficient del tot», informa ACN. Diners a part, la novetat és mínima, atès que el pla consisteix a agrupar les accions que tots els departaments estan desenvolupant. És una cosa, va explicar la consellera de Benestar Social i Família, Neus Munté, que aconsella la UE i que en general recomanen els especialistes per guanyar eficiència en la lluita contra la pobresa.

Al marge de la falta de claredat inversora i novetat institucional, cal tenir en compte un altre element: falten tres mesos i deu dies per a les eleccions autonòmiques del 27-S. Si

normalment l'execució dels pressupostos corre el risc de no completar-se, és difícil augurar el desenvolupament que tindrà el pla si a la tardor hi ha un altre Govern a Catalunya. Perquè una altra característica del pla és que no s'ha fet des del consens. El Govern català va presentar ahir un pla contra la pobresa perquè no ha pogut tancar cap pacte contra la pobresa amb la resta de partits, que era no ja l'objectiu sinó una obligació: és una de les resolucions del ple monogràfic contra la pobresa que va celebrar el Parlament el març del 2014.

El pacte, va lamentar Munté, no ha sigut possible, com sí que ho va ser en infància. L'oposició sosté que l'acord seria gairebé un miracle si es té en compte que la consellera s'ha reunit una única vegada amb els grups parlamentaris per parlar del

pacte, abans del ple monogràfic.

Entre les llacunes i punts foscos del pla destaca el ja esmentat projecte d'implantació de la T-Mobilitat, que Territori va anunciar l'1 d'octubre passat. Diu el Govern català que el sistema permetrà abaratir el transport a col·lectius vulnerables, però això és un apartat dins un projecte que suposa la implantació general d'una nova targeta d'ús per a tots els ciutadans. No sembla raonable afirmar que aquest pressupost està destinat a combatre la pobresa. Fonts del Govern van apuntar que el nou sistema portarà beneficis que permetran bonificar el transport de gent sense recursos, però això no suposa que els 58,1 milions s'inverteixin contra la pobresa.

LA REFORMA DE LA RMI // El pla inclou el pressupost de la renda mínima d'inserció (RMI) per al 2015, de 185 milions, més que els 173 de l'any passat. Però la diputada del PSC al Parlament Eva Granados subratlla que l'any passat només es van executar 154 milions d'aquests 173. És una precisió rellevant, perquè la RMI continua pendent d'una reforma que el Govern d'Artur Mas va anunciar fa quatre anys i que no va arribar a fer mai. Només va congelar la despesa. Una altra llacuna: al pla no hi ha cap esment del fons previst per combatre la pobresa energètica, de 10 milions.

Entre l'oposició hi va haver reaccions desiguals davant la presentació del pla: el PSC i ICV el van criticar, ERC no es va posar al telèfon. Per a la socialista Granados, el que ha passat és «la plasmació del fracàs de no poder fer un pacte contra la pobresa». Granados va reclamar que les quantitats s'executin en la seva totalitat. L'ecosocialista Laura Massana també va considerar que és molt greu que no s'hagi aconseguit el pacte i va criticar les formes del Govern: «Em vaig assabentar ahir a la una del migdia que presentaven el pla».

ERC, com a soci del Govern, pot haver participat decidivament en l'increment pressupostari, però ahir, durant tota la tarda, no va ser possible recollir cap versió del partit d'Oriol Junqueras. ■

claus

1 EL NO PACTE
La legislatura actual es tancarà a Catalunya sense cap pacte contra la pobresa, un mandat del Parlament que quedarà en l'aire. Un pacte és considerat una eina més útil que un pla, més si aquest es fa sense consens.

2 PLE FRUSTRAT
El març del 2014, el Parlament va celebrar un ple monogràfic sobre la pobresa d'on no va sortir ni un euro addicional en despesa. El debat es va tancar amb acords de mínims, com que es fes el pacte contra la pobresa.

3 LA RENDA MÍNIMA
El Govern de Mas va inaugurar les retallades amb la de la renda mínima d'inserció i va anunciar una reforma de la prestació mai feta. Puig va evitar les formes del seu antecessor, Mena. Simplement es va oblidar de parlar de la RMI.

Una dona sense sostre, en un banc de la Gran Via de Barcelona.

taula de distribució solidària

Menjar per a més de 420.000 persones

Més de 420.000 persones van rebre l'any passat a Catalunya aliments distribuïts per les entitats socials, un 20,8% més que l'any anterior, segons la Taula de Distribució Solidària d'Aliments. L'organisme, creat l'any 2012 i integrat per productors i distribuïdors d'aliments, entitats socials, ajuntaments i els bancs d'aliments, calcula que, mentre que fa dos anys es van repartir 21,4 milions de quilos d'aliments i es va atendre 348.753 persones, l'any passat, el 2014, la xifra d'aliments distribuïts va augmen-

tar fins als 28,7 milions de quilos i el nombre de persones ateses, fins a les 421.325.

El conseller de Presidència, Francesc Homs, encarregat de presidir una reunió de la taula celebrada ahir, va destacar «l'exemple de coordinació, bona organització i treball i esforç» dels integrants de l'entitat i va enumerar els avanços que s'han aconseguit des de la seva creació: el mapa de les entitats que presten el servei de distribució d'aliments, el projecte *Compartint taula*, el de *Supermercats solidaris* o les guies per evitar

LES XIFRES
DE LA
POBRESA

El 19,8% de la població viu a Catalunya en risc de pobresa, segons dades del 2013, les últimes disponibles

En el cas dels nens i dels menors de 18 anys, el percentatge puja fins a un alarmant 27,6%

La taxa de pobresa fins i tot podria pujar al 44,1% si no es fes l'aportació de les administracions

ALBERT BERTRAN

Anàlisi

José Antonio **Noguera**

PROFESSOR DE SOCIOLOGIA DE LA UAB. ANALISTA D'AGENDA PÚBLICA

Com no lluitar contra la pobresa

Vivim una situació d'autèntica emergència social. Si la taxa de pobresa relativa a Catalunya (segons l'Enquesta de Condicions de Vida de l'INE, i mesurada amb el llindar del 60% de la renda mitjana) era el 2009 del 15,20%, el 2014, ancorant aquell mateix llindar de pobresa i actualitzant-lo amb l'IPC, ja puja al 20,8% de la població: més d'1,5 milions de persones. La taxa de carència material severa es va duplicar del 2009 al 2013. El 15% dels treballadors viuen en domicilis per sota del llindar de la pobresa (el 20% quan una dona és la cap de família).

Tot això és el resultat de la crisi, però també de certes opcions preses pels responsables polítics (en aquest cas, de la Generalitat, que n'ostenta la competència). La política de CiU des que va arribar al Govern el 2010 ha consistit a retallar la despesa en renda mínima (RMI) i en lluita contra la pobresa. L'actual RMI només cobreix uns 25.000 domicilis (que inclouen 62.643 persones), quantitat que no arriba al 6% de la població pobra segons l'estimació més baixa d'aquesta. La quantia bàsica de la RMI, 423 euros, és clarament insuficient, i fa quatre anys que està congelada. El pressupost del programa ha baixat de 170 milions d'euros a 132 des que governa CiU.

Amb la seva reforma del 2011, CiU va suprimir més de 3.000 expedients de RMI d'un cop de ploma. En total, entre extincions, suspensions i denegacions, dels 30.000 expedients vigents el 2010 es va passar a 24.700 el 2011. El 2014 (amb moltes més situacions de pobresa i emergència social) encara estem en uns 25.000 (segons dades de Benestar Social i Família). L'expulsió sobtada d'un nodrit percentatge de beneficiaris de la RMI l'agost del 2011 és una cosa que dubto que hagi passat gaires vegades en la història d'aquests programes a la UE. Per acabar-ho d'adobar, les formes mal educades amb les quals es van expressar sobre això alguns

consellers mostren una preocupant correlació positiva entre el respecte que creuen que deuen a un ciutadà i la seva renda disponible.

Després d'aquella extinció massiva d'expedients, s'ha evitat el seu creixement activament mitjançant la denegació i postergació sistemàtica de sol·licituds. Si el 2008 se'n denegaven 2.500, el 2014 en van ser gairebé 20.000. Al mateix temps, s'estableixen controls i condicions humiliants per als beneficiaris (que inclouen en ocasions el control de despeses privades, la presentació de factures fins i tot de comestibles, o la prohibició d'absentar-se temporal-

ALBERT BERTRAN

►► Un drapaire, en un carrer de Barcelona.

el malbaratament d'aliments. Així, va afegir Homs, els pròxims objectius són potenciar les donacions dels productors agropecuaris, adequar els circuits actuals al nou reglament europeu i incorporar els serveis de distribució a la Cartera de Serveis Socials.

Respecte d'aquesta última qüestió, va afegir la consellera de Benestar Social i Família, Neus Munté, «el Govern català ja està elaborant un primer esborrany de la normativa reguladora». La nova ordre podria estar acabada abans de finals d'aquest any.

A la trobada també es va avaluar la normativa comunitària que preveu que, per fer front a les crisis del mercat de fruites i hortalisses, les organitzacions productores puguin retirar del mercat una part de la se-

Les targetes per accedir a aliments de manera anònima han contribuït a reduir l'estigmatització

va producció i entregar-la gratuïtament a institucions sense ànim de lucre per atendre persones amb falta de recursos necessaris per a la seva subsistència. També es van valorar positivament els avanços en la lluita contra l'estigmatització a través de targetes electròniques que permeten l'anonimat als receptors d'aliments.

Els components d'aquesta taula van acordar impulsar mesures específiques adreçades als nens i als joves que estan en període de vacances, amb la col·laboració entre els bancs d'aliments i els centres oberts i incrementar les beques per a casals d'estiu, colònies i campaments. Munté va subratllar que aquest estiu la Generalitat destinarà un milió d'euros a mantenir 70 centres oberts a tot Catalunya. ≡

ment dels seus llocs de residència).

Aquesta política contravé totes les recomanacions de la UE, que demanen una renda mínima digna a nivell europeu: dictamen del Consell Econòmic i Social Europeu del 2013, resolució del Parlament Europeu d'octubre del 2010 (que insta a aprovar programes de garantia de rendes per a tota la població en situació de pobresa), recomanació de la Comissió Europea del 2008.

El cost net d'eradicar la pobresa a Catalunya seria d'uns 1.000 milions d'euros; eradicar la pobresa infantil costaria uns 450 milions. No són xifres inabastables si hi ha voluntat política. Només una ambiciosa política de renda garantida pot afrontar aquest objectiu. Si la recuperació és alguna cosa més que un miratge, una part substantiva dels nous ingressos públics hauria de dedicar-se a això els pròxims anys. ≡